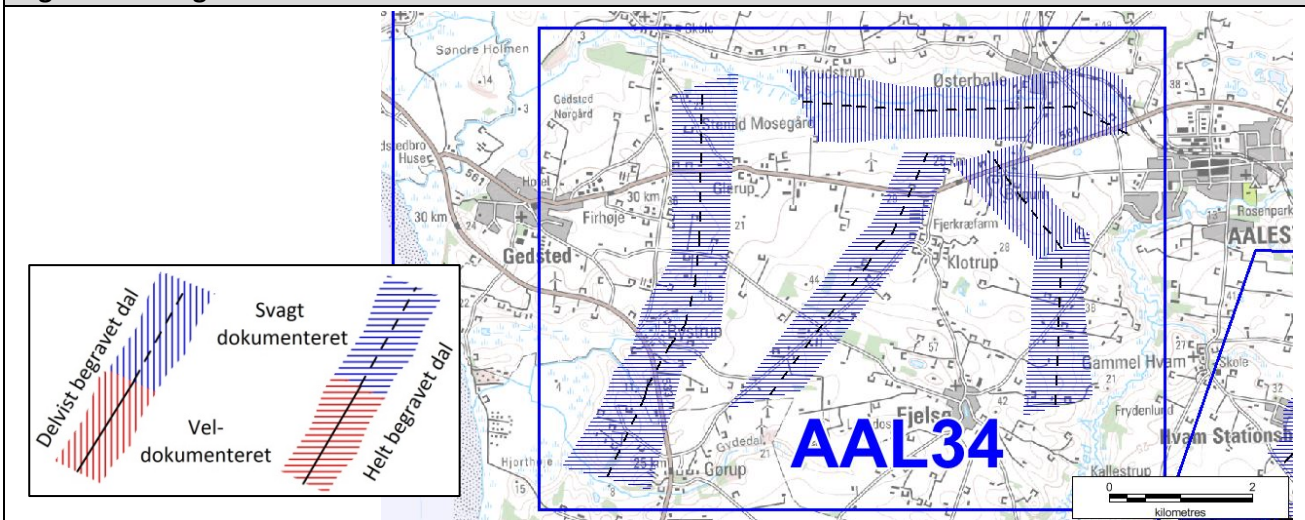

Figur 1: Oversigtskort

Geologisk beskrivelse:

I et område vest for Ålestrup og Mødrup er der udført henholdsvis en SkyTEM-kortlægning /1, 3/ og en 40x40 TEM undersøgelse /2, 3/. Kortlægningerne viser tilstedeværelse af en Ø-V og tre N-S orienterede begravede dale vest for Ålestrup (figur 1).

Den nordligste dal er orienteret Ø-V og ses som en ca. 1 km bred og 4 ½ km lang højmodstandsstruktur i koteintervallet +10 og ned til ca. -20 m. Herunder ses moderat lave modstande i et større område. Dalen er bedst afgrænset mod nord, hvor de omkringliggende lave modstande jf. borerer /4/ udgøres af moræneler og smeltevandsler (f.eks. DGU nr. 47.592). Syd for dalen ses primært smeltevandsler. Det forventes på grund af de høje modstande, at dalens fyld er sandet, men dette kan ikke bekræftes af borerer. Dalen kategoriseres som *delvist begravet*, da den følger en topografisk dal. Det er sandsynligt, at der findes flere begravede dale i den nordlige del af området, men det er ikke entydigt.

Syd for denne dal findes tre mere eller mindre parallelle, N-S forløbende, *helt og delvist begravede* dalstrukturer, som ses i Sky-TEM-data /1,3/ som aflange højmodstandsstrukturer. Dalene er beliggende på den nordlige side af Tostrup saltstrukturen, hvorover lagene er løftet op. Centralt over saltstrukturen ligger Skrivekridtet højt og i en omtrent cirkulær rand er Danienkalk og Tertiært ler løftet op. Det er i det tertiære ler over Danienkalken, at dalene tydeligt ses. Alle tre dale stopper mod syd lige der, hvor Danienkalken ligger højt. Udbredelsen af Skrivekridt, Danienkalk og tertiært ler ses tydeligt i SkyTEM-data /1, 3, 5/. Dalene er dækket af udbredte lag af smeltevandsler, hvilket kan ses i såvel TEM-data som i borerer. Dette ler er tolket som Sen-Elster smeltevandsler /6/, hvilket betyder, at de tre dale er dannet før Sen-Elster. Den Ø-V orienterede dal mod nord ligger over smeltevandsleret og er derfor yngre end sen-Elster.

De tre sydlige dale er knap 1 km brede og mellem 2 og 4 km lange, og i TEM-data kan de ses fra ca. kote -40 m og ned til dybere end kote -140 m. Dalenes fyld udgøres af lag med høje modstande og lag med moderate til lave modstande, svarende til kvartært ler og sand. De omkringliggende lag udgøres af lave og moderate til lave modstande, svarende til henholdsvis tertiært plastisk ler og moræneler/smeltevandsler. En dyb boring syd for den vestligste dal (DGU nr. 47.1136 /4/) er boret gennem kvartært sand og ler ned til kote -73 m, hvilket peger på at dalen fortsætter sydover. På den nordlige flanke af saltstrukturen kan der i TEM-data iagttages tegn på en ca. VNV-ØSØ-forløbende forkastning, der forsætter det tertiære ler i størrelsesordenen 20 meter. Ovenover ses der i terrænet en meget markant bakkeskråning på præcis samme sted, hvilket bekræfter formodningen om en forkastning (øst for Gedsted). Hvis bakkeskråningen repræsenterer en forkastning, tyder ovennævnte på, at der er tale om bevægelser i nyere tid. Interessant er det, at den vestligste begravede dals nord-ende netop afskæres brat lige ved den formodede forkastning, men dukker op i dybere niveauer lige nord for forkastningen. Dette understøtter formodningen om en forkastning på dette sted. Det ser således ud til, at en normalforkastning, som har været aktiv i nyere tid, findes på den nordlige flanke af saltstrukturen, og at denne har deformeret i hvert fald den vestligste dal.

Tolkningsusikkerhed:

Alle fire dale kategoriseres som *svagt dokumenterede*, da dalenes tilstedeværelse ikke entydigt bekræftes af borer.

Referencer:

- /1/ Watertech (2006)/ SkyTEM-kortlægning ved Ålestrup. Databehandling og geofysisk tolkning. Udført for Viborg Amt, december 2006.
- /2/ Grontmij | Carlbro (2007)/ Geofysisk TEM-kortlægning af OSD-område nr. 41 ved Ålestrup. Udført for Viborg Amt, marts 2007.
- /3/ GEUS (2015)/ Gerda-databasen. Download af SkyTEM,
- /4/ GEUS (2015)/ Jupiter-databasen (www.geus.dk)
- /5/ Grontmij | Carlbro (2008)/ Trin 1 kortlægning. Indsamling, sammenstilling og tolkning af eksisterende data og viden i indsatsområderne Ulbjerg, Hvam, Møldrup, Vammen og Ørum. Udført for Miljøcenter Ringkøbing, december 2008.
- /6/ Jensen, J. B. (1985)/ Sen-Elster smeltevandsler – en mulig ledehorisont i det vestlige Jylland. Dansk Geol. Foren., Årsskrift for 1984, 23-35.